

Zemkopības ministrija

Eiropas Komisijas pagaidu eksperiments par populāciju sēklu tirdzniecību

13.02.2020.

Zemkopības ministrija

EK pagaidu eksperiments

Eiropas Komisijas 2014.gada 18.marta Īstenošanas lēmums 2014/150/ES par pagaidu eksperimenta organizēšanu, ar ko paredz atsevišķas atkāpes attiecībā uz **kviešu, miežu, auzu un kukurūzas augu sugu populāciju tirdzniecību** saskaņā ar Padomes Direktīvu 66/402/EEK.

- Eksperimenta darbības laiks **2014.gada 1.marts-2021.gada 28.februāris**

EK pagaidu eksperiments

Mērķis - novērtēt, vai sēklas, kas iegūtas no populācijām, kas nav šķirnes un neatbilst šķirnes definīcijai, ievērojot konkrētus nosacījumus, varētu būt alternatīva sēklu tirgū.

Eksperimenta ietvaros ir svarīgi novērtēt:

- ✓ vai populācijas var identificēt, pamatojoties uz audzēšanā iegūto informāciju, kas balstās uz krustošanā izmantotajām šķirnēm un populāciju galvenajām īpašībām
- ✓ vai sēklas var identificēt, pamatojoties uz izsekojamības prasībām un ražošanas reģiona identifikāciju

EK pagaidu eksperiments

- Populācijām jābūt izveidotām, izmantojot vienu no turpmāk minētajiem paņēmieniem:
 - ✓ Krustojot 5 vai vairāk šķirnes visās kombinācijās, kam seko pēcnācēju apvienošana un materiāla iekļaušana paaudzēm ilgā selekcijas darbā;
 - ✓ Kopā audzējot galvenokārt savstarpēji pilnveidojošu sugu vismaz 5 šķirnes, apvienojot pēcnācējus, atkārtoti apsējot un pakļaujot materiālu dabiskai selekcijai, līdz vairs nepastāv sākotnējo šķirņu augi;
 - ✓ Savstarpēji krustojot šķirnes, izņemot 1 un 2 metodi, lai iegūtu ļoti daudzveidīgu populāciju, kas nesatur šķirnes.

Zemkopības ministrija

Populāciju identifikācija

Populācijas identificē pamatojoties uz šādiem elementiem:

- Pēc krustošanā izmantotajām šķirnēm;
- Selekcijas shēmas;
- Ražošanas reģiona;
- Heterogenitātes pakāpes;
- Raksturīgām īpašībām attiecībā uz produktivitāti, kvalitāti, rezistenci pret slimībām, ražas stabilitāti, garšu vai krāsu.

Zemkopības ministrija

Nosacījumi populāciju sēklu ražošanai un tirdzniecībai

- Populāciju sēklas var tirgot, ja :
 - ✓ Populācijai sēklu sertifikācijas iestāde ir piešķīrusi atļauju;
 - ✓ Sēklu kvalitāte atbilst sertificētas kategorijas sēklu kvalitātei;
 - ✓ Populācijas nosaukums atbilst normatīvajiem aktiem par šķirņu nosaukumu piešķiršanu;
 - ✓ Populāciju sēklas ir ražojušas reģistrētas personas
- Sēklas tirgo iepakojumos, kam ražotājs piestiprina etiķeti, iekļaujot tajā lēmumā noteikto informāciju.

Zemkopības ministrija

Atļauju piešķiršana populācijām

- Lai saņemtu atļauju populācijai, pieteikuma iesniedzējs sēklu sertifikācijas iestādē iesniedz pieteikumu, norādot sugu, populācijas nosaukumu, selekcijas mērķi, populācijas izveides aprakstu un tās īpašību aprakstu, apliecinājumu par populācijas identifikāciju, populācijas paraugu.
- Sēklu sertifikācijas iestāde pārbauda iesniegtos dokumentus un populāciju ražošanas vietā.

Zemkopības ministrija

Kvantitatīvi ierobežojumi

- Pārdoto sēkļu daudzums katras sugas populācijai, kurai piešķirta atļauja, gadā nedrīkst pārsniegt 0.1 % no tās pašas sugas sēklām, kas attiecīgajā gadā saražotas attiecīgajā valstī.
- Katrs audzētājs paziņo sēkļu sertifikācijas iestādei katras populācijas daudzumu, ko tas plāno saražot katru gadu.

Zemkopības ministrija

Populāciju uzturēšana

- Persona, kas ir atbildīga par populācijas uzturēšanu:
 - ✓ atbild par populācijas uzturēšanu visu eksperimenta laiku;
 - ✓ veic uzskaiti par populācijas uzturēšanu.
- Atbildīgā oficiāla iestāde pārbauda populāciju uzturēšanu.

Zemkopības ministrija

Oficiālās kontroles

- Populāciju audzēšanu un tirdzniecību kontrolē sēklu sertifikācijas iestādes.

Kontroles ietver:

- ✓ pārbaudes uz lauka un paraugu ņemšanu;
- ✓ saražoto un tirgū laisto daudzumu kontroli;
- ✓ ražotāju pārbaudi.

Zemkopības ministrija

Ziņošanas pienākumi

- Dalībvalstis ziņo Komisijai un dalībvalstīm katru gadu līdz 31.martam:
 - ✓ Par iepriekšējā gadā piešķirtajām atļaujām, norādot sugas un skaitu;
 - ✓ Sēklu daudzumus, kas saražoti un pārdoti.

Zemkopības ministrija

Paldies par uzmanību!

